

Handleiding voor het opruimen van dood gevonden wilde zoogdieren (vlees- en aaseter) verdacht van een besmetting met hoog pathogene vogelgriep

Deze handleiding is bedoeld voor medewerkers van dierenambulances, de Dierenbescherming en andere organisaties die worden ingezet bij het ophalen, verpakken en vervoeren van de kadavers van wilde dieren.

Hoog pathogene aviaire influenzavirussen (HPAI-virus) worden vooral aangetroffen bij wilde watervogels, maar ook andere vogelsoorten en zoogdieren zoals vlees- en aaseters kunnen worden besmet, vaak door het eten van of aan karkassen van besmette vogels. Een uitbraak van HPAI (vogelgriep) bij wilde vogels kan gepaard gaan met veel sterfte, waardoor vlees- en aaseters een verhoogde kans op besmetting hebben.

Het HPAI-virus dat momenteel (vogelgriep seizoen 2020-2021) in Nederland wordt aangetroffen is, voor zover nu bekend, niet gevaarlijk voor de mens. Toch is het belangrijk om wel de nodige hygiënemaatregelen in acht te nemen, niet alleen bij het verrichten van handelingen met vogels maar ook bij wilde zoogdieren.

Bij wilde zoogdieren die in de vrije natuur dood zijn gegaan aan vogelgriep, zit het AI-virus waarschijnlijk vooral in het karkas (in organen en spieren). Direct contact hiermee moet dus zoveel mogelijk worden voorkómen. Het is raadzaam om bij een vermoeden van een besmetting met HPAI virus, kadavers van vlees- of aasetende zoogdieren te verwijderen van de vindplaats. Het kan wenselijk zijn deze te laten onderzoeken op het voorkomen van HPAI virus.

Als u onderstaande hygiënische maatregelen volgt, is de kans dat u in contact komt met het virus zo klein mogelijk.

Materialen

Medewerkers van dierenambulances, de Dierenbescherming en andere organisaties zijn zelf verantwoordelijk voor het voorhanden hebben van de volgende materialen:

- Wegwerpoverall
- Wegwerphandschoenen (latex of nitril)
- Werkhandschoenen
- Stevige plastic overschoenen
- Mondneusmasker (type FFP2)
- Beschermbril
- Handdesinfectiemiddel met virus-dodende werking
- Kadaverzakken
- Tiewraps of tape
- Schep, blik en schepnet
- Vuilniszakken

Werkwijze

- De medewerker zorgt voor vertrek dat alle benodigde materialen in het vervoermiddel liggen en dat er een duidelijke scheiding is van schoon en vuil materiaal.
- Bij aankomst op de locatie waar de kadavers liggen, trekt de medewerker de bovenstaande persoonlijke beschermingsmiddelen aan. Over de eigen schoenen worden stevige plastic overschoenen gedragen, of draag in het buitengebied goed te desinfecteren laarzen.
- Kadavers NOOIT met blote handen aanraken. Raap de kadavers met een schep, blik of schepnet op en stop deze in een binnenstebuiten gekeerde kadaverzak. Maak de kadaverzak goed dicht met een tie wrap of tape.

- Inspecteer tevens de directe omgeving rond de kadavers op zieke en/of dode dieren.
- Juiste volgorde uittrekken van de persoonlijke beschermingsmiddelen:
 - Handschoenen uittrekken en in de vuilniszak deponeren
 - Handdesinfectie uitvoeren
 - Overall uittrekken en in de vuilniszak deponeren
 - Mondneusmasker afdoen en in de vuilniszak deponeren
 - Vuilniszak goed afsluiten
 - Nogmaals toepassen handdesinfectie
- De zak met kadavers, vuilniszak met persoonlijke beschermingsmiddelen én de gebruikte materialen worden aan de buitenzijde besproeid met een desinfectiemiddel, bij voorkeur alcohol 70-80% die is toegelaten door het CTGB (herkenbaar aan een 5- of 7-cijferig N nummer. Bij dieren met scherpe klauwen of nagels is het raadzaam een tweede zak omheen te doen.
- De zak met kadavers en de vuilniszak worden op een reinigbare ondergrond in het vuile gedeelte van de auto vervoerd en vervolgens afgeleverd bij een kadaververzamelpunt van de gemeente.
- In geval van wilde zoogdieren (vlees- en aaseter) met waargenomen neurologische symptomen voor de dood dient u contact op te nemen met de NVWA op telefoonnummer 045-5463188 voor eventuele nadere instructies. Geef bij de melding duidelijk aan:
 - Uw naam, organisatie en telefoonnummer
 - Vindplaats, adres, postcode en plaatsnaam
 - Diersoort(en)
 - Aantal kadavers per vindplaats
- In alle overige gevallen van dode wild gevonden zoogdieren zonder verdenking van een wetsovertredingen of onnatuurlijke sterfte, kan contact worden opgenomen met [Dutch Wildlife Health Centre \(DWHC\)](#) voor eventueel onderzoek van het kadaver.
- Voor dood gevonden wilde zwijnen geldt in verband met Afrikaanse varkenspest surveillance een ander protocol. De lokale beheerder neemt contact op met de provinciale wild-coördinator. Deze gaat ter plaatse om het kadaver te beoordelen en informeert de NVWA bij een verdenking.

Ziekte van medewerkers na opruimen van dode wilde dieren

Mocht u binnen 10 dagen na in contact te zijn geweest met kadavers van wilde dieren griepklachten krijgen, neem dan contact op met uw huisarts of de GGD. Vertel dan dat er mogelijk contact is geweest met kadavers van wilde dieren die mogelijk besmet zijn geweest met aviaire influenza. Meld het ook bij uw werkgever en de bedrijfsarts.

Deze handleiding is afgestemd met het Landelijk Coördinatiecentrum Infectieziektebestrijding van het RIVM te Bilthoven